SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1595

av Azadeh Rojhan m.fl. (S)

Bättre förutsättningar för medarbetarövertagande vid ägarskiften

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att underlätta medarbetarövertaganden genom förändringar i regelverk, beskattning och finansieringsmöjligheter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att stärka rådgivningen och kunskapen om medarbetarövertaganden vid ägar- och generationsskiften och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Under de kommande åren står många svenska företag inför ägar- och generationsskiften. Enligt Företagarna leddes 2023 omkring 53 500 företag, med sammanlagt 186 000 anställda, av företagsledare över 65 år. När en ägare går i pension utan en naturlig efterträdare riskerar även livskraftiga företag att avvecklas. Det kan få särskilt stora konsekvenser för sysselsättningen och det lokala näringslivet på mindre orter.

Att anställda ges möjlighet att ta över verksamheten, exempelvis genom kooperativt ägande, kan vara ett alternativ som bidrar till att bevara företag och arbetstillfällen. I dag finns dock ekonomiska och juridiska hinder som försvårar sådana ägarskiften.

Det finns därför skäl att se över möjligheterna till särskilda regler för medarbetarövertaganden, exempelvis genom anpassningar av förvärvslåneförbudet i aktiebolagslagen så att företagets tillgångar eller framtida vinster i större utsträckning kan användas för att finansiera ett övertagande. Även statliga kreditgarantier skulle kunna undersökas som ett sätt att underlätta finansieringen.

Beskattningen är ett annat område som kan behöva ses över. Danmark har infört en modell med särskilda skattevillkor vid överlåtelser till anställda. Det kan finnas skäl att undersöka om liknande lösningar skulle vara lämpliga i Sverige, liksom om 3:12-reglerna kan anpassas för att underlätta generationsskiften till kooperativt ägande.

Utöver ekonomiska hinder kan bristande kunskap försvåra medarbetarövertaganden. Därför bör möjligheterna att stärka rådgivningen, bland annat genom Coompanion, uppmärksammas. Även kunskapen hos banker, konkursförvaltare, myndigheter, fackliga organisationer och andra berörda aktörer kan behöva utvecklas. Det finns också anledning att se över om befintliga lagar och förordningar innebär omotiverade hinder för kooperativa företag och personalkooperativ.

Genom att förbättra förutsättningarna för medarbetarövertaganden kan fler livskraftiga företag ges möjlighet att fortsätta sin verksamhet, arbetstillfällen bevaras och det lokala näringslivet stärkas.

Azadeh Rojhan (S)

Kalle Olsson (S) *Per-Arne Håkansson (S)*

Johan Andersson (S)